

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/825

z dnia 17 maja 2017 r.

w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 akapit trzeci i art. 197 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wykluczenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego. Ponadto, na podstawie art. 11 TFUE, polityki i działania Unii powinny uwzględniać wymogi ochrony środowiska w celu wspierania zrównoważonego rozwoju.
- (2) Art. 120 i 121 TFUE przewidują, że państwa członkowskie powinny prowadzić swoje polityki gospodarcze, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii oraz w kontekście ogólnych kierunków, które określi Rada. Tym samym koordynacja polityk gospodarczych państw członkowskich stanowi przedmiot wspólnego zainteresowania.
- (3) Kilka państw członkowskich ma za sobą procesy dostosowawcze mające na celu korektę nagromadzonych w przeszłości zakłóceń równowagi makroekonomicznej lub w takich procesach uczestniczy; wiele państw członkowskich musi sprostać wyzwaniom związanym z niskim potencjałem wzrostu. Unia przyjęła wdrożenie reform strukturalnych za jeden ze swoich priorytetów politycznych przyczyniających się do ożywienia gospodarczego w sposób zrównoważony, uwolnienia potencjału wzrostu na potrzeby wzmocnienia zdolności dostosowawczej i wsparcia procesu konwergencji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 177 z 18.5.2016, s. 47.

⁽²⁾ Dz.U. C 240 z 1.7.2016, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 27 kwietnia 2017 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 11 maja 2017 r.

- (4) Reformy to z natury rzeczy procesy złożone, wymagające zastosowania kompletnego mechanizmu opartego na wysoce specjalistycznej wiedzy i umiejętnościach, a także długoterminowej wizji. Wdrażanie reform strukturalnych w różnorodnych dziedzinach polityki publicznej stanowi wyzwanie, ponieważ często potrzeba czasu na to, aby ich skutki stały się widoczne. Istotne jest zatem terminowe i skuteczne opracowywanie oraz wdrażanie reform, w tym w gospodarkach, które dotknął kryzys lub które są słabe strukturalnie. W tym kontekście udzielanie przez Unię wsparcia w formie pomocy technicznej miało istotne znaczenie w procesie wspierania w ostatnich kilku latach dostosowania gospodarczego w Grecji i na Cyprze. Odpowiedzialność za reformy strukturalne realizowane na miejscu ma zasadnicze znaczenie dla ich pomyślnego przeprowadzenia.
- (5) Państwa członkowskie mogą skorzystać ze wsparcia w celu stawienia czoła wyzwaniom związanym z opracowaniem i wdrożeniem reform strukturalnych wspierających wzrost gospodarczy, zgodnie z celami gospodarczymi i społecznymi Unii. Wyzwania te mogą być uwarunkowane różnymi czynnikami, takimi jak ograniczona zdolność administracyjna i instytucjonalna, oraz niewłaściwym stosowaniem i wdrażaniem prawa Unii.
- (6) Unia ma znaczące doświadczenia w zakresie udzielania konkretnego wsparcia administracjom krajowym i innym organom państw członkowskich w obszarze budowania zdolności i innych tego rodzaju działaniach w pewnych obszarach (np. podatki, cła oraz wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw) oraz w związku z wdrażaniem polityki spójności. Doświadczenie zyskane przez Unię przy udzielaniu pomocy instytucjom krajowym w przeprowadzaniu reform powinno zostać wykorzystane do wzmocnienia zdolności Unii na potrzeby wspierania państw członkowskich. Kompleksowe i zintegrowane działania są naprawdę potrzebne w celu zapewnienia wsparcia dla tych państw członkowskich, które przeprowadzają reformy sprzyjające wzrostowi gospodarczemu i które zwróciły się o takie wsparcie do Unii.
- (7) Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 19/2015 pt. „Usprawnienie pomocy technicznej dla Grecji wymaga poświęcenia większej uwagi rezultatom” zawiera przydatne zalecenia dotyczące udzielania przez Komisję pomocy technicznej państwom członkowskim. Zalecenia te należy brać pod uwagę przy wdrażaniu wsparcia na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (8) W tym kontekście konieczne jest utworzenie Programu wspierania reform strukturalnych (zwanego dalej „programem”) na potrzeby wzmocnienia zdolności państw członkowskich w zakresie przygotowania i wdrożenia reform administracyjnych i strukturalnych sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, w tym poprzez wsparcie na rzecz skutecznego i wydajnego wykorzystania funduszy unijnych. Program ma na celu przyczynienie się do osiągnięcia wspólnych celów wspierania ożywienia gospodarczego, spójności, tworzenia miejsc pracy, wzmocnienia konkurencyjności i wydajności w Europie i pobudzania inwestycji w realnej gospodarce. Program ten umożliwiłby również lepszą odpowiedź na wyzwania gospodarcze i społeczne w dążeniu do osiągnięcia wysokiego poziomu opieki społecznej, jak również wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych i usług edukacyjnych oraz do przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.
- (9) Wsparcie w ramach programu powinno być udzielane przez Komisję, na wniosek państwa członkowskiego, w dziedzinach związanych ze spójnością, konkurencyjnością, wydajnością, innowacją, inteligentnym, zrównoważonym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu, zatrudnieniem i inwestycjami, takich jak budżet i podatki, usługi publiczne, reformy instytucjonalne i administracyjne, wymiar sprawiedliwości, zwalczanie nadużyć finansowych, korupcji, prania pieniędzy i uchylania się od opodatkowania, otoczenie biznesowe, rozwój sektora prywatnego, konkurencja, zamówienia publiczne, publiczny udział w przedsiębiorstwach, procesy prywatyzacyjne, dostęp do finansowania, polityka sektora finansowego, handel, zrównoważony rozwój, kształcenie i szkolenie, polityki dotyczące zatrudnienia, ochrona zdrowia, polityka w zakresie azylu i migracji, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich oraz rybołówstwo.
- (10) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwrócenia się o wsparcie ze strony Komisji w ramach programu w związku z wdrażaniem reform w kontekście procesów zarządzania gospodarczego, a w szczególności zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru, w związku z działaniami odnoszącymi się do wdrażania prawa Unii, jak również w związku z wdrażaniem programów dostosowań gospodarczych. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość zwrócenia się o wsparcie w związku z reformami realizowanymi z ich własnej inicjatywy w celu osiągnięcia spójności, inwestycji, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i konkurencyjności. Komisja mogłaby przedstawiać wytyczne dotyczące głównych elementów wniosku o wsparcie.
- (11) Po przeprowadzeniu dialogu z państwem członkowskim wnioskującym o wsparcie, w tym w ramach europejskiego semestru, Komisja powinna przeanalizować wniosek, z uwzględnieniem zasad przejrzystości, równego traktowania i należytego zarządzania finansami, oraz określić wsparcie, którego należy udzielić, na podstawie stopnia pilności zidentyfikowanych problemów, ich zakresu i wagi, wsparcia potrzebnego w odniesieniu do danych dziedzin polityki, analizy wskaźników społeczno-gospodarczych oraz ogólnej zdolności administracyjnej państwa członkowskiego. W oparciu o tę analizę oraz uwzględniając istniejące środki i działania finansowane

z funduszy unijnych lub programów unijnych, Komisja powinna uzgodnić z danym państwem członkowskim obszary priorytetowe, cele, orientacyjny harmonogram, zakres środków wsparcia, które zostaną zastosowane, oraz szacunkową wysokość całkowitego wkładu finansowego na potrzeby tego wsparcia, które to elementy zostaną ujęte w planie współpracy i wsparcia.

- (12) Na potrzeby, między innymi, przejrzystości Komisja powinna, na warunkach ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, przekazać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie plany współpracy i wsparcia.
- (13) Za zgodą państwa członkowskiego ubiegającego się o wsparcie, Komisja powinna mieć możliwość zorganizowania takiego wsparcia we współpracy z organizacjami europejskimi i międzynarodowymi lub innymi państwami członkowskimi, które zgodziły się działać w charakterze partnerów wspomagających reformy. Państwo członkowskie ubiegające się o wsparcie powinno mieć możliwość – w przypadku określonego obszaru lub obszarów wsparcia – ustanowienia partnerstwa z jednym państwem członkowskim lub większą ich liczbą, działającymi w charakterze partnerów wspomagających reformy, aby pomóc sformułować strategię, plany reform, opracować wysokiej jakości wsparcie lub nadzorować wdrażanie strategii i projektów. Mimo, iż odpowiedzialność za reformy spoczywa na państwie członkowskim ubiegającym się o wsparcie, partnerzy wspierający reformy lub inne państwa członkowskie udzielające wsparcia lub też zarówno partnerzy, jak i państwa członkowskie powinni mieć możliwość przyczyniania się do pomyślnego wdrażania programu.
- (14) Komunikaty Komisji z dnia 19 października 2010 r. pt. „Przegląd budżetu UE” oraz z dnia 29 czerwca 2011 r. pt. „Budżet z perspektywy »Europy 2020«” podkreślają znaczenie ukierunkowania finansowania na działania i środki mające wyraźną europejską wartość dodaną, tj. takie działania i środki, w przypadku których interwencje unijne mogą przynieść wartość dodaną w porównaniu z działaniem przeprowadzanym przez same państwa członkowskie. W tym kontekście działania i środki wspierające prowadzone w ramach programu powinny zapewnić komplementarność i synergię z innymi programami i politykami odpowiednio na poziomie regionalnym, krajowym, unijnym i międzynarodowym. Działania i środki podjęte w ramach programu powinny pozwolić na opracowanie i wdrożenie rozwiązań, które stanowią odpowiedź, na odpowiednim szczeblu, na krajowe wyzwania mające wpływ na wyzwania o charakterze transgranicznym lub ogólnounijnym, i które powinny również przyczynić się do spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej. Ponadto działania i środki podjęte w ramach programu powinny przyczynić się do spójnego i konsekwentnego wdrożenia prawa Unii. Dodatkowo te działania i środki powinny także przyczynić się do dalszego pogłębiania zaufania i wspierania współpracy z Komisją i pomiędzy państwami członkowskimi. W porównaniu z państwami członkowskimi Unia ma ponadto lepsze możliwości stworzenia platformy na potrzeby przedstawiania dobrych praktyk i dzielenia się nimi, jak również wykorzystywania wiedzy specjalistycznej.
- (15) Konieczne jest przeznaczenie puli środków finansowych na potrzeby programu na okres odpowiadający okresowi obowiązywania wieloletnich ram finansowych określone w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 ⁽¹⁾.
- (16) Na pulę środków przeznaczonych na program powinny składać się środki finansowe przeniesione z przydziału na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji na podstawie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ⁽²⁾ i (UE) nr 1305/2013 ⁽³⁾. Aby umożliwić przeniesienie środków na ten program oraz z zastrzeżeniem wszelkich przyszłych wniosków, niezbędna jest zmiana tych rozporządzeń.
- (17) W niniejszym rozporządzeniu określono pulę środków finansowych na cały czas trwania programu, która podczas corocznej procedury budżetowej ma stanowić dla Parlamentu Europejskiego i Rady główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽⁴⁾. Finansowanie programu w drodze przesunięcia środków

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487).

⁽⁴⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

przeznaczonych na pomoc techniczną, z inicjatywy Komisji na podstawie rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013, powinno zostać uznane jedynie za jednorazowe rozwiązanie i nie powinno tworzyć precedensu dla finansowania przyszłych inicjatyw.

- (18) Państwa członkowskie, które wnioskuje o wsparcie, powinny mieć możliwość dobrowolnego przekazania dodatkowych środków do puli środków finansowych przeznaczonych na program. Obecnie rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 ogranicza możliwość przeniesienia środków przeznaczonych na pomoc techniczną z inicjatywy państwa członkowskiego na rzecz tych państw członkowskich, które doświadczają tymczasowych trudności budżetowych. Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 powinno zatem zostać zmienione, aby umożliwić wszystkim państwom członkowskim finansowy udział w programie. Zasoby przekazane do budżetu unijnego powinny być wykorzystywane do wspierania działań przyczyniających się do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w danych państwach członkowskich.
- (19) Niniejsze rozporządzenie powinno być wdrażane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”). W tym celu Komisja powinna przyjmować roczne programy pracy i informować o nich Parlament Europejski i Radę. Roczne programy prac powinny określać środki niezbędne do ich wdrożenia zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi programu, kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także inne wymagane elementy.
- (20) Mając na względzie znaczenie kontynuacji wysiłków państw członkowskich na rzecz przeprowadzania i wdrażania reform strukturalnych, instytucjonalnych i administracyjnych, konieczne jest umożliwienie zastosowania współfinansowania dotacji do poziomu 100 % kosztów kwalifikowalnych, tak aby osiągnąć cele programu, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z zasadami współfinansowania i niedochodowości.
- (21) W razie wystąpienia nieprzewidzianych i należyście uzasadnionych przesłanek wskazujących na nagły charakter sprawy, wymagających natychmiastowej reakcji, takich jak poważne zakłócenie w gospodarce bądź istotne okoliczności poważnie wpływające na warunki gospodarcze i społeczne w państwie członkowskim, pozostających poza jego kontrolą, Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania, na wniosek państwa członkowskiego ubiegającego się o wsparcie, środków szczególnych w odniesieniu do określonej części rocznego programu prac i w czasie ograniczonym do sześciu miesięcy, zgodnie z celami i działaniami kwalifikowalnymi w ramach programu, na potrzeby udzielenia wsparcia instytucjom krajowym w zaspokojeniu tych pilnych potrzeb.
- (22) Aby zapewnić skuteczną i spójną alokację środków z budżetu unijnego i poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami, działania w ramach programu powinny mieć charakter uzupełniający i dodatkowy względem bieżących programów unijnych, przy jednoczesnym unikaniu podwójnego finansowania tego samego wydatku. Komisja i dane państwo członkowskie powinny w szczególności, zgodnie ze swoimi odpowiednimi kompetencjami, zapewnić na poziomie Unii i państw członkowskich, na wszystkich etapach procesu, skuteczną koordynację na potrzeby zapewnienia spójności, komplementarności i synergii między źródłami finansowania wspierającymi podejmowane w odpowiednich państwach członkowskich działania ściśle powiązane z tym programem, w szczególności ze środkami finansowanymi z funduszy unijnych i w ramach programów unijnych w państwach członkowskich. Komisja powinna dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić komplementarność i synergię ze wsparciem udzielanym przez odpowiednie organizacje międzynarodowe.
- (23) Należy zapewnić ochronę interesów finansowych Unii w całym cyklu wydatkowania przez zastosowanie proporcjonalnych środków obejmujących zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie oraz prowadzenie postępowań wyjaśniających w ich sprawie, odzyskiwanie środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładanie sankcji administracyjnych i finansowych.
- (24) Aby ułatwić ewaluację programu, od samego początku należy wprowadzić odpowiednie przejrzyste ramy monitorowania wdrażania działań i wyników osiągniętych za pośrednictwem programu. Komisja powinna przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie monitorujące z wdrażania programu, zawierające informacje na temat wniosków o wsparcie przedłożonych przez państwa członkowskie, analizy stosowania kryteriów dotyczących oceny wniosków o wsparcie, planów współpracy i wsparcia, udziału partnerów wspomagających reformy oraz środków szczególnych, które zostały przyjęte. Należy przeprowadzić niezależną ewaluację

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

śródkosową pod kątem osiągnięcia celów programu, skuteczności wykorzystania środków przewidzianych w jego ramach i jego wartości dodanej na poziomie europejskim. Ponadto w niezależnej ewaluacji *ex post* należy uwzględnić długofalowe skutki oraz trwałość rezultatów programu. Ewaluacje te powinny się opierać na wskaźnikach służących do mierzenia skutków programu.

- (25) Aby przyjąć wykaz wskaźników służących do zmierzenia stopnia, w jakim cele programu zostały osiągnięte, w świetle doświadczeń zdobytych podczas wdrażania programu, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w zakresie wprowadzania zmian do tego wykazu. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽¹⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (26) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do przyjmowania rocznych programów prac, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze.
- (27) Ponieważ cel rozporządzenia, a mianowicie przyczynienie się do reform instytucjonalnych, administracyjnych i strukturalnych w państwach członkowskich poprzez wsparcie instytucji krajowych zdefiniowanych w niniejszym rozporządzeniu w zakresie środków mających reformować instytucje, struktury zarządzania lub administrację publiczną, sektory gospodarcze i społeczne, m.in. przez wspieranie skutecznego, przejrzystego i wydajnego wykorzystania funduszy unijnych, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu, ponieważ zakres wsparcia zostanie ustalony wspólnie z danym państwem członkowskim.
- (28) Aby umożliwić szybkie zastosowanie środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu następującym po dniu jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Ustanowienie i czas trwania programu

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Program wspierania reform strukturalnych (zwany dalej „programem”) na okres od dnia 20 maja 2017 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „państwo członkowskie korzystające ze wsparcia” oznacza państwo członkowskie, które otrzymuje unijne wsparcie w ramach programu;

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- 2) „fundusze unijne” oznaczają europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym utworzony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 ⁽¹⁾, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji utworzony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014 ⁽²⁾, instrument na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego utworzony w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 513/2014 ⁽³⁾ oraz instrument na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz utworzony w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 ⁽⁴⁾;
- 3) „instytucja krajowa” oznacza jedną lub więcej instytucji krajowych, w tym instytucje na szczeblu regionalnym i lokalnym, współpracujących w duchu partnerstwa zgodnie z ramami prawnymi i instytucjonalnymi państw członkowskich;
- 4) „organizacja międzynarodowa” oznacza organizację międzynarodową sektora publicznego utworzoną na podstawie umowy międzynarodowej, a także agencje wyspecjalizowane utworzone przez taką organizację, w rozumieniu art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii) rozporządzenia finansowego; organizacje zrównane z organizacjami międzynarodowymi są uznawane za organizacje międzynarodowe zgodnie z rozporządzeniem finansowym;
- 5) „organizacje europejskie” oznaczają Europejski Bank Inwestycyjny oraz Europejski Fundusz Inwestycyjny, o których mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (iii) rozporządzenia finansowego.

Artykuł 3

Europejska wartość dodana

1. W ramach programu finansuje się działania i środki mające europejską wartość dodaną. W tym celu Komisja zapewnia, aby wybrane działania i środki, na które ma zostać przyznane finansowanie, mogły przynieść skutek mający europejską wartość dodaną, zgodnie z zasadą pomocniczości; Komisja monitoruje, czy europejska wartość dodana została rzeczywiście osiągnięta.
2. Działania i środki prowadzone w ramach programu zapewniają europejską wartość dodaną w szczególności poprzez:
 - a) rozwój i wdrażanie rozwiązań, które stanowią odpowiedź na wyzwania lokalne, regionalne lub krajowe mające wpływ na wyzwania o charakterze transgranicznym bądź ogólnounijnym i które mogą również przyczynić się do spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej;
 - b) ich komplementarność i synergię z innymi programami unijnymi i politykami Unii odpowiednio na poziomie regionalnym, krajowym, unijnym i międzynarodowym;
 - c) ich wkład w konsekwentne i spójne wdrażanie prawa i polityk Unii, a także propagowanie wartości europejskich, w tym solidarności;
 - d) ich wkład w dzielenie się dobrymi praktykami, również w celu poprawy widoczności programów reform, oraz w budowanie ogólnounijnej platformy i sieci wiedzy specjalistycznej;
 - e) propagowanie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi korzystającymi ze wsparcia i Komisją oraz współpracy między państwami członkowskimi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz.U. L 72 z 12.3.2014, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, zmieniające decyzję Rady 2008/381/WE oraz uchylające decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady nr 573/2007/WE i nr 575/2007/WE oraz decyzję Rady 2007/435/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 168).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 513/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz uchylające decyzję Rady 2007/125/WSiSW (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 93).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz oraz uchylające decyzję nr 574/2007/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 143).

Artykuł 4

Cel ogólny

Celem ogólnym programu jest wsparcie reform instytucjonalnych, administracyjnych oraz reform strukturalnych pobudzających wzrost gospodarczy w państwach członkowskich w drodze udzielenia wsparcia instytucjom krajowym w zakresie środków mających na celu reformowanie i wzmacnianie instytucji, sprawowania rządów, administracji publicznej oraz sektorów gospodarczych i społecznych, podejmowanych w związku z wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi oraz z zamiarem zwiększenia spójności, konkurencyjności, wydajności, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy, a także inwestycji, w szczególności w kontekście procesów związanych z zarządzaniem gospodarczym, w tym przez wspieranie skutecznego, wydajnego i przejrzystego wykorzystania funduszy unijnych.

Artykuł 5

Cele szczegółowe i zakres programu

1. Aby osiągnąć cel ogólny określony w art. 4, program przewiduje następujące cele szczegółowe, do których osiągnięcia należy dążyć w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi korzystającymi ze wsparcia:

- a) wspomaganie inicjatyw instytucji krajowych w zakresie opracowywania własnych reform na podstawie własnych priorytetów, z uwzględnieniem wstępnych warunków i oczekiwanego wpływu na sytuację społeczno-gospodarczą;
- b) wspieranie instytucji krajowych w zakresie wzmacniania ich zdolności do formułowania, opracowywania i wdrażania reform i strategii oraz stosowania zintegrowanego podejścia zapewniającego spójność między celami i środkami we wszystkich sektorach;
- c) wspieranie wysiłków instytucji krajowych mających na celu określenie i wdrożenie odpowiednich procesów i metod poprzez uwzględnianie dobrych praktyk i doświadczeń zgromadzonych przez inne kraje, które musiały stawić czoła podobnym sytuacjom;
- d) wspomaganie instytucji krajowych w zakresie zwiększania skuteczności i wydajności zarządzania zasobami ludzkimi, między innymi przez ugruntowanie wiedzy zawodowej i umiejętności, a także przez jasne określenie kompetencji.

2. Cele szczegółowe określone w ust. 1 odnoszą się do obszarów polityki związanych ze spójnością, konkurencyjnością, wydajnością, innowacją, inteligentnym, zrównoważonym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu, miejscami pracy i inwestycjami, a w szczególności są to:

- a) zarządzanie finansami i aktywami publicznymi, proces budżetowy, zarządzanie zadłużeniem i administracja skarbową;
- b) reforma instytucjonalna oraz skuteczne i ukierunkowane na usługi funkcjonowanie administracji publicznej, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez uproszczenie przepisów, faktyczną praworządność, reformy wymiaru sprawiedliwości i skuteczniejsze zwalczanie nadużyć finansowych, korupcji i prania pieniędzy;
- c) otoczenie biznesowe (w tym MŚP), reindustrializacja, rozwój sektora prywatnego, inwestycje, publiczny udział w przedsiębiorstwach, procesy prywatyzacyjne, handel i bezpośrednie inwestycje zagraniczne, konkurencja i zamówienia publiczne, zrównoważony rozwój sektorowy oraz wspieranie innowacji i cyfryzacji;
- d) kształcenie i szkolenie; polityki dotyczące rynku pracy, w tym dialogu społecznego, w celu tworzenia miejsc pracy; walka z ubóstwem; propagowanie włączenia społecznego; system zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej; system zdrowia publicznego i opieki zdrowotnej; a także spójność i polityki w zakresie azylu, migracji i ochrony granic;
- e) polityki dotyczące wdrażania działań na rzecz klimatu i propagowania efektywności energetycznej, osiągnięcia dywersyfikacji źródeł energii, a także dotyczące sektora rolnictwa, rybołówstwa i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich; lub
- f) polityki dotyczące sektora finansowego, w tym propagowanie wiedzy finansowej, stabilność finansowa, dostęp do finansowania i kredytowanie gospodarki realnej; opracowywanie i przekazywanie danych i statystyk oraz monitorowanie ich jakości, a także polityka mająca na celu zwalczanie uchylania się od opodatkowania.

Artykuł 6

Działania kwalifikowalne

Ze względu na dążenie do osiągnięcia celów określonych w art. 4 i 5 w ramach programu finansowane są w szczególności następujące rodzaje działań:

- a) pozyskiwanie wiedzy specjalistycznej związanej z doradztwem politycznym, przemianami politycznymi, formułowaniem strategii i planów reform oraz z reformami ustawodawczymi, instytucjonalnymi, strukturalnymi i administracyjnymi;
- b) zapewnienie usług ekspertów, w tym wewnątrz organizacji, w krótkich i długich okresach, polegających na wykonaniu zadań w określonych dziedzinach lub na przeprowadzeniu działań operacyjnych, w stosownych przypadkach obejmujących tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne i wsparcie na potrzeby współpracy, wsparcie administracyjne i udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia;
- c) budowanie zdolności instytucjonalnej, administracyjnej i sektorowej oraz powiązane działania wspierające, na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, przyczyniające się również w odpowiednich przypadkach do wzmocnienia pozycji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności:
 - (i) seminaria, konferencje i warsztaty;
 - (ii) wizyty robocze w stosownych państwach członkowskich lub państwach trzecich umożliwiające urzędnikom nabywanie lub zwiększanie wiedzy specjalistycznej lub wiedzy na temat określonych spraw; oraz
 - (iii) działania szkoleniowe i rozwijanie modułów szkoleniowych online lub innych modułów szkoleniowych na potrzeby wspierania niezbędnych profesjonalnych umiejętności i wiedzy związanych z odpowiednimi reformami;
- d) gromadzenie danych i statystyk, opracowywanie wspólnych metod i, w odpowiednich przypadkach, wskaźników lub wartości referencyjnych;
- e) organizacja lokalnego wsparcia operacyjnego w obszarach takich jak azyl, migracja i kontrola graniczna;
- f) budowanie potencjału informatycznego: wiedza specjalistyczna związana z rozwojem, utrzymaniem, eksploatacją i kontrolą jakości infrastruktury IT oraz aplikacji niezbędnych do wdrożenia odpowiednich reform, a także wiedza specjalistyczna związana z programami ukierunkowanymi na cyfryzację usług publicznych;
- g) studia, badania, analizy i ankiety, ewaluacje i oceny skutków a także sporządzanie i publikowanie przewodników, sprawozdań i materiałów edukacyjnych;
- h) projekty w zakresie komunikacji dotyczącej nauki, współpracy, podnoszenia świadomości, rozpowszechniania informacji oraz wymiany dobrych praktyk; organizowanie kampanii informacyjnych i podnoszących świadomość, kampanii medialnych i wydarzeń, w tym komunikacji instytucjonalnej i, w stosownych przypadkach, komunikacji za pośrednictwem sieci społecznościowych;
- i) opracowywanie i publikowanie materiałów służących rozpowszechnianiu informacji o programie oraz jego wyników, w tym przez tworzenie, eksploatację i utrzymanie systemów i narzędzi wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne;
- j) wszelkie inne właściwe działania wspierające realizację celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 4 i 5.

Artykuł 7

Wniosek o wsparcie

1. Państwo członkowskie, które chciałoby skorzystać ze wsparcia w ramach programu, składa wniosek o wsparcie skierowany do Komisji, określając obszary polityki i priorytety wsparcia w ramach programu, o których mowa w art. 5 ust. 2. Wniosek ten należy złożyć do dnia 31 października roku kalendarzowego. Komisja może przedstawić wytyczne dotyczące głównych elementów ujmowanych we wniosku o udzielenie wsparcia.

2. Ze względu na zasady przejrzystości, równego traktowania i należytego zarządzania finansami, w następstwie dialogu z państwem członkowskim, w tym w kontekście europejskiego semestru, Komisja analizuje wnioski o wsparcie, o których mowa w ust. 1, pod względem stopnia pilności zidentyfikowanych problemów, ich zakresu i wagi, wsparcia potrzebnego w odniesieniu do danych dziedzin polityki, analizy wskaźników społeczno-gospodarczych oraz ogólnej zdolności administracyjnej państwa członkowskiego.

W oparciu o tę analizę oraz uwzględniając istniejące działania i środki finansowane z funduszy unijnych lub innych programów unijnych, Komisja uzgadnia z danym państwem członkowskim obszary priorytetowe wymagające wsparcia, cele, orientacyjny harmonogram, zakres środków wsparcia, które zostaną zastosowane, oraz szacunkową wysokość całkowitego wkładu finansowego na potrzeby tego wsparcia, które to elementy zostaną ujęte w planie współpracy i wsparcia.

3. Wniosek o wsparcie można złożyć w następujących obszarach:

- a) wdrażanie przez państwa członkowskie reform podjętych z ich własnej inicjatywy, zwłaszcza mających na celu osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenie miejsc pracy;
- b) wdrażanie programów dostosowań gospodarczych dla państw członkowskich, które otrzymują pomoc finansową Unii na podstawie obowiązujących instrumentów, w szczególności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 ⁽¹⁾ skierowanym do państw członkowskich strefy euro oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002 ⁽²⁾ skierowanym do państw członkowskich niebędących członkami strefy euro;
- c) wdrażanie pobudzających wzrost gospodarczy reform w kontekście procesów zarządzania gospodarczego, w szczególności zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych w ramach europejskiego semestru lub działań związanych z wdrażaniem prawa Unii.

Artykuł 8

Informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady o planach współpracy i wsparcia

1. Pod warunkiem zgody państwa członkowskiego korzystającego ze wsparcia Komisja bezzwłocznie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie plan współpracy i wsparcia. Państwo członkowskie korzystające ze wsparcia może odmówić takiej zgody w przypadku informacji szczególnie chronionych lub poufnych, których ujawnienie mogłoby zagrozić interesom publicznym państwa członkowskiego korzystającego ze wsparcia.

2. Niemniej Komisja przedkłada plan współpracy i wsparcia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w następujących okolicznościach:

- a) jak tylko państwo członkowskie korzystające ze wsparcia usunie wszystkie informacje szczególnie chronione lub poufne, których ujawnienie mogłoby zagrozić interesom publicznym państwa członkowskiego korzystającego ze wsparcia;
- b) po upływie rozsądnego terminu, kiedy ujawnienie odpowiednich informacji nie zaszkodzi wdrażaniu środków wsparcia w ramach programu, a w każdym przypadku nie później niż dwa miesiące po realizacji takich środków w ramach planu współpracy i wsparcia.

Artykuł 9

Organizacja wsparcia i partnerzy wspomagający reformy

1. Komisja, za zgodą państwa członkowskiego korzystającego ze wsparcia, może zorganizować wsparcie w ramach programu we współpracy z innymi państwami członkowskimi lub organizacjami europejskimi i międzynarodowymi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1).

2. Państwo członkowskie korzystające ze wsparcia, we współpracy z Komisją, może stworzyć partnerstwo z jednym państwem członkowskim lub większą ich liczbą, występującymi w charakterze partnerów wspomagających reformy w odniesieniu do konkretnych obszarów reform. Partner wspomagający reformy pomaga, we współpracy z Komisją i w oparciu o wspólne porozumienie z państwem członkowskim korzystającym ze wsparcia oraz z Komisją, w formułowaniu strategii, planów reform, opracowuje wysokiej jakości wsparcie lub nadzoruje wdrażanie strategii lub projektów.

Artykuł 10

Pula środków finansowych

1. Pulę środków finansowych przeznaczonych na wdrażanie niniejszego programu ustala się na kwotę 142 800 000 EUR w cenach bieżących.
2. Ze środków finansowych przyznanych na realizację programu można również pokrywać wydatki związane z przygotowaniem, monitorowaniem, kontrolą, audytem i ewaluacją, niezbędnymi dla zarządzania programem i osiągnięcia jego celów, w szczególności wydatki na opracowania, spotkania z ekspertami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym na komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami ogólnymi niniejszego rozporządzenia, wydatki związane z technologiami informacyjnymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, a także wszelkie inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, jakie ponosi Komisja w związku z zarządzaniem programem.
3. Roczne środki są zatwierdzane przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 11

Inne finansowe wkłady do budżetu programu

1. Oprócz puli środków określonej w art. 10 program może być również finansowany z dodatkowych, dobrowolnych wkładów państw członkowskich.
2. Dodatkowe wkłady, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą stanowić wkłady z zasobów przeznaczonych na pomoc techniczną z inicjatywy państw członkowskich na podstawie art. 59 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, przeniesionych zgodnie z art. 25 tego rozporządzenia.
3. Dodatkowe wkłady, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się do wspierania działań przyczyniających się do realizacji strategii unijnej na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wkład państwa członkowskiego korzystającego ze wsparcia zgodnie z ust. 2 wykorzystuje się wyłącznie w tym państwie członkowskim.

Artykuł 12

Zakaz podwójnego finansowania

Działania finansowane na podstawie rozporządzenia mogą otrzymać wsparcie z innych programów unijnych, instrumentów i funduszy w ramach budżetu Unii, pod warunkiem że takie wsparcie nie obejmuje tych samych kosztów.

Artykuł 13

Wdrażanie programu

1. Komisja wdraża program zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. Środki przewidziane w ramach programu mogą być wdrażane bezpośrednio przez Komisję albo pośrednio przez jednostki i osoby inne niż państwa członkowskie, zgodnie z art. 60 rozporządzenia finansowego. Pomoc finansowa Unii na działania przewidziane w art. 6 niniejszego rozporządzenia przyjmuje w szczególności formę:

- a) dotacji, w tym dotacji dla instytucji krajowych państw członkowskich;
- b) umów w sprawie zamówienia publicznego;
- c) zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych, w tym ekspertów instytucji krajowych, regionalnych lub lokalnych państw członkowskich udzielających wsparcia lub otrzymujących wsparcie;
- d) wkładów do funduszy powierniczych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe; oraz
- e) działań przeprowadzanych w ramach zarządzania pośredniego.

3. Dotacje mogą być przyznane instytucjom krajowym państw członkowskich, Grupie Europejskiego Banku Inwestycyjnego, organizacjom międzynarodowym, podmiotom publicznym lub prywatnym i jednostkom utworzonym zgodnie z prawem na jednym z poniższych obszarów:

- a) na obszarze państwa członkowskiego; oraz
- b) na obszarze państwa Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, będącego stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w tym porozumieniu.

Poziom współfinansowania dotacji wynosi maksymalnie 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasad współfinansowania i niedochodowości.

4. Wsparcie może być zapewnione przez indywidualnych ekspertów, którzy mogą być zaproszeni do uczestnictwa w wybranych działaniach w ramach programu, kiedykolwiek jest to konieczne do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 5.

5. Aby wdrożyć program, Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, roczne programy prac i informuje o nich Parlament Europejski i Radę. Roczne programy prac określają środki niezbędne do ich wdrożenia, zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi, o których mowa w art. 4 i 5 niniejszego rozporządzenia, kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także wszystkie elementy wymagane na podstawie rozporządzenia finansowego.

6. Aby zapewnić terminową dostępność zasobów, określona część rocznego programu prac jest poświęcona środkom szczególnym na wypadek wystąpienia nieprzewidzianych i należycie uzasadnionych przesłanek wskazujących na nagły charakter sprawy, wymagający natychmiastowej reakcji, takich jak poważne zakłócenie w gospodarce bądź istotne okoliczności poważnie wpływające na warunki gospodarcze i społeczne w państwie członkowskim, pozostające poza jego kontrolą. Komisja – na wniosek państwa członkowskiego ubiegającego się o wsparcie – może przyjąć środki szczególne, zgodnie z celami i działaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, na potrzeby udzielenia wsparcia instytucjom krajowym w zaspokojeniu tych pilnych potrzeb. Te środki szczególne mają charakter tymczasowy i nie podlegają warunkom określonym w art. 7 ust. 1 i 2. Środki szczególne wygasają po upływie sześciu miesięcy i mogą zostać zastąpione wsparciem zgodnie z warunkami określonymi w art. 7.

Artykuł 14

Koordynacja i komplementarność

1. Komisja i państwa członkowskie korzystające ze wsparcia, w zakresie swoich odpowiednich kompetencji, sprzyjają powstawaniu synergii i zapewniają skuteczną koordynację między programem i innymi programami i instrumentami unijnymi, w szczególności ze środkami finansowanymi z funduszy unijnych. W tym celu:

- a) zapewniają komplementarność i synergię między różnymi instrumentami na poziomie unijnym, krajowym i, w stosownych przypadkach, regionalnym, w szczególności w związku ze środkami finansowanymi z funduszy unijnych, zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania;
- b) optymalizują mechanizmy koordynacji, aby uniknąć powielania wysiłków; oraz

- c) zapewniają ścisłą współpracę między podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie na poziomie unijnym, krajowym i, w stosownych przypadkach, regionalnym na potrzeby zapewnienia spójnych i usprawnionych działań wspierających.
2. Komisja dokłada wszelkich starań, aby zapewnić komplementarność i synergię ze wsparciem udzielanym przez inne odpowiednie organizacje międzynarodowe.
3. Odpowiednie roczne programy prac mogą stanowić ramy koordynacyjne, w których wsparcie jest przewidziane dla dowolnego obszaru, o którym mowa w art. 5 ust. 2.

Artykuł 15

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym niezgodnym z prawem działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych, a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne kary administracyjne i finansowe.
2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do przeprowadzania audytu, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali środki z finansowania unijnego na podstawie niniejszego programu.

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu u podmiotów gospodarczych, których takie finansowanie bezpośrednio lub pośrednio dotyczy, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁾, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne niezgodne z prawem działanie, naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem publicznym dotyczącym finansowania unijnego.

Nie naruszając przepisów akapitu pierwszego i drugiego, w umowach o współpracy z organizacjami międzynarodowymi, umowach o udzielenie dotacji, decyzjach o udzieleniu dotacji i zamówieniach publicznych wynikających z wdrożenia niniejszego rozporządzenia wyraźnie upoważnia się Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów a także kontroli i inspekcji na miejscu.

Artykuł 16

Monitorowanie i ewaluacja

1. Komisja monitoruje wdrażanie działań finansowanych w ramach programu i mierzy osiągnięcie celu ogólnego określonego w art. 4, oraz celów szczegółowych, o których mowa w art. 5 ust. 1, zgodnie ze wskaźnikami określonymi w załączniku.

Komisja jest upoważniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 17 dotyczącym zmian w wykazie wskaźników określonych w załączniku.

2. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie monitorujące z wdrażania programu. Sprawozdanie to zawiera informacje o:
 - a) złożonych przez państwa członkowskie wnioskach o wsparcie, o których mowa w art. 7 ust. 1;
 - b) analizie stosowania kryteriów, o których mowa w art. 7 ust. 2, użytych do rozpatrywania wniosków o wsparcie złożonych przez państwa członkowskie;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

- c) planach współpracy i wsparcia, o których mowa w art. 7 ust. 2;
- d) udziale partnerów wspomagających reformy, o których mowa w art. 9; oraz
- e) przyjętych środkach szczególnych, o których mowa w art. 13 ust. 6.

Najpóźniej do połowy 2019 r. Komisja również przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie niezależne sprawozdanie z ewaluacji śródkresowej, a do dnia 31 grudnia 2021 r. – niezależne sprawozdanie z ewaluacji *ex post*.

3. W sprawozdaniu z ewaluacji śródkresowej przedstawione zostaną informacje dotyczące realizacji celów programu, efektywności wykorzystania zasobów oraz europejskiej wartości dodanej programu. Sprawozdanie to uwzględni również ocenę dalszej aktualności wszystkich celów i działań. Sprawozdanie z ewaluacji *ex post* zawiera ocenę programu jako całości oraz informacje dotyczące jego długoterminowych skutków.

Artykuł 17

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 16 ust. 1 akapit drugi, powierza się Komisji na okres od dnia 20 maja 2017 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 16 ust. 1 akapit drugi, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 16 ust. 1 akapit drugi wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 18

Zmiana rozporządzenia (UE) nr 1303/2013

W rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 25 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) tytuł otrzymuje brzmienie:

„Zarządzanie pomocą techniczną dla państw członkowskich”;

b) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na wniosek państwa członkowskiego zgodnie z art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 (*) część środków finansowych przewidzianych zgodnie z art. 59 niniejszego rozporządzenia i zaprogramowanych zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy może zostać przeniesiona, w porozumieniu z Komisją i z jej inicjatywy, na rzecz pomocy technicznej w celu wdrażania działań w odniesieniu do danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 58 ust. 1 akapit trzeci lit. l) w drodze zarządzania bezpośredniego lub pośredniego.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013 (Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 1).”;

c) ust. 3 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie składa wniosek o przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, na dany rok kalendarzowy do dnia 31 stycznia tego roku, w którym ma nastąpić przeniesienie. Do wniosku należy dołączyć propozycję zmiany programu lub programów, z których nastąpi przeniesienie. Analogiczne zmiany należy wprowadzić w umowie partnerstwa zgodnie z art. 30 ust. 2, która określa łączną kwotę przekazywaną co roku Komisji.”;

d) dodaje się ustęp 4 w brzmieniu:

„4. Zasoby przekazane przez państwo członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu podlegają zasadzie anulowania określonej w art. 136 niniejszego rozporządzenia oraz art. 38 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.”;

2) w art. 58 ust. 1 akapit trzeci lit. l) otrzymuje brzmienie:

„l) działania finansowane na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/825 przyczyniające się do realizacji strategii unijnej na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.”;

3) w art. 91 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. 0,35 % zasobów ogólnych po odliczeniu wsparcia na rzecz instrumentu »Łącząc Europę«, o którym mowa w art. 92 ust. 6, i pomocy dla osób najbardziej potrzebujących, o której mowa w art. 92 ust. 7, przeznacza się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji, z których 112 233 000 EUR w cenach bieżących przeznacza się na Program wspierania reform strukturalnych ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2017/825 na potrzeby wykorzystania w zakresie i do celów tego programu.”.

Artykuł 19

Zmiana rozporządzenia (UE) nr 1305/2013

W art. 51 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 EFRROW może wykorzystać do 0,25 % rocznego przydziału środków na finansowanie zadań, o których mowa w art. 58 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, w tym kosztów utworzenia i funkcjonowania europejskiej sieci na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, o której mowa w art. 52 niniejszego rozporządzenia, i sieci europejskiego partnerstwa innowacyjnego, o której mowa w art. 53 niniejszego rozporządzenia, z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu, z których część w wysokości maksymalnie 30 567 000 EUR w cenach bieżących przeznacza się na Program wspierania reform strukturalnych ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 (*) na potrzeby wykorzystania w zakresie i do celów tego programu.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013 (Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 1).”.

*Artykuł 20***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 17 maja 2017 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI
Przewodniczący

W imieniu Rady

C. ABELA
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Wskaźniki

Miernikami osiągnięcia celów, o których mowa w art. 4 i art. 5 ust. 1, są wymienione poniżej wskaźniki:

- a) liczba i rodzaj instytucji krajowych, służb administracyjnych i innych podmiotów publicznych, takich jak ministerstwa krajowe lub instytucje regulacyjne, w podziale na państwa członkowskie, otrzymujących wsparcie w ramach programu;
- b) liczba i rodzaj podmiotów udzielających wsparcia, takich jak instytucje rządowe, podmioty prawa publicznego, podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną oraz organizacje międzynarodowe, w podziale na cele szczegółowe, dziedziny polityki i państwa członkowskie korzystające ze wsparcia;
- c) liczba i rodzaj podjętych działań kwalifikowalnych zgodnie z art. 6, takich jak zapewnienie pomocy ekspertów, organizacja szkoleń lub seminariów itp., w rozbiciu na:
 - (i) zalecenia dla poszczególnych krajów lub odpowiednie działania związane z wdrażaniem prawa Unii, programów dostosowań gospodarczych oraz reform podejmowanych przez państwa członkowskie z własnej inicjatywy;
 - (ii) cele szczegółowe, dziedziny polityki i państwa członkowskie korzystające ze wsparcia;
 - (iii) podmioty udzielające wsparcia takie jak instytucje rządowe, podmioty prawa publicznego, podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną lub organizacje międzynarodowe;
 - (iv) podmioty otrzymujące wsparcie w państwach członkowskich korzystających ze wsparcia, takie jak instytucje krajowe.
- d) liczba i rodzaj ustaleń politycznych i porozumień prawnych, takich jak protokoły ustaleń politycznych lub listy intencyjne, porozumienia, umowy, zawartych przez Komisję, partnerów wspomagających reformy, odpowiednio, oraz podmioty udzielające wsparcia w odniesieniu do działań realizowanych w ramach programu, w podziale na cele szczegółowe, dziedziny polityki i państwa członkowskie korzystające ze wsparcia;
- e) liczba przyjętych inicjatyw politycznych (np. planów działania, harmonogramów, wytycznych, zaleceń i zaleconych przepisów), w podziale na cele szczegółowe, dziedziny polityki i państwa korzystające ze wsparcia realizujące odpowiednie działania wspierane w ramach programu;
- f) liczba środków w poszczególnych dziedzinach polityki i państwach korzystających ze wsparcia wprowadzonych w życie w wyniku działań wspierających realizowanych w ramach programu, w podziale na zalecenia dla poszczególnych krajów lub odpowiednie działania związane z wdrażaniem prawa Unii, programów dostosowań gospodarczych oraz reform podejmowanych przez państwa członkowskie z własnej inicjatywy;
- g) informacje zwrotne przekazywane przez instytucje krajowe, służby administracji i inne podmioty publiczne, które otrzymały wsparcie w ramach programu, jak również przez inne zainteresowane podmioty lub innych uczestników programu, o ile dostępne, na temat wyników lub wpływu działań realizowanych w ramach programu, w podziale na cele szczegółowe, działy polityki oraz państwa korzystające ze wsparcia, poparte danymi ilościowymi i empirycznymi, o ile takie dane będą dostępne;
- h) informacje zwrotne przekazywane przez podmioty udzielające wsparcia na temat wyników lub wpływu wsparcia udzielonego przez nie w ramach programu w odniesieniu do celów szczegółowych i dziedziny polityki, którą się zajmują, w podziale na państwa członkowskie korzystające ze wsparcia, poparte danymi ilościowymi i empirycznymi, o ile takie dane będą dostępne;
- i) zmiany w opinii odpowiednich zainteresowanych podmiotów na temat wkładu programu w realizację reform, w podziale na cele szczegółowe, dziedziny polityki oraz państwa korzystające ze wsparcia, poparte odpowiednimi danymi ilościowymi i empirycznymi, o ile takie dane będą dostępne; oraz
- j) liczba celów w planie współpracy i wsparcia, które zostały osiągnięte przez państwo korzystające ze wsparcia, dzięki między innymi wsparciu z programu.

Wskaźniki te są wykorzystywane w zależności od dostępnych danych i informacji, w tym właściwych danych ilościowych lub empirycznych.

Ponadto Komisja przeprowadza analizę jakościową, aby ustalić powiązania między wsparciem z programu, mierzonym za pomocą informacji zawartych w tych wskaźnikach, a reformami instytucjonalnymi, administracyjnymi oraz strukturalnymi w państwach członkowskich korzystających ze wsparcia, mającymi na celu zwiększenie konkurencyjności, wydajności i wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy, zwiększenie spójności i poziomu inwestycji.